

Informator „Zasiłek na dziecko“

Treść

1.	Kto otrzymuje zasiłek na dziecko?	3
2.	O czym i kiedy muszą Państwo informować Kasę Świadczeń Rodzinnych jako uprawnieni do zasiłku na dziecko?	4
3.	Na które dzieci można otrzymywać zasiłek na dziecko?	5
4.	Jakie dodatkowe warunki muszą spełniać dzieci, które ukończyły 18-ty rok życia?.....	6
4.1	Dzieci w trakcie nauki zawodu	6
4.2	Dzieci bez miejsca pracy	6
4.3	Dzieci bez miejsca nauki.....	7
4.4	Dzieci odbywające roczny wolontariat socjalny lub ekologiczny, wolontariat federalny (BFD) lub inny zorganizowany wolontariat	7
4.5	Ustanie prawa do zasiłku na dziecko po ukończeniu pierwszej edukacji i w przypadku pozbawiającej prawa do zasiłku działalności zarobkowej	7
4.6	Dzieci niepełnosprawne	8
5.	Jaka jest wysokość zasiłku na dziecko?	9
6.	Które dzieci i jak dzieci są liczone?	9
7.	Kto otrzymuje zasiłek na dziecko, kiedy prawo do zasiłku na dziecko przysługuje większej liczbie osób?.....	10
8.	Jakie świadczenia wykluczają wypłacanie zasiłku na dziecko w całości lub częściowo?	11
9.	Kiedy prawo do zasiłku na dziecko zaczyna i kiedy przestaje przysługiwać?	11
10.	Co musicie Państwo zrobić, aby uzyskać zasiłek na dziecko?.....	11
11.	Jakie dokumenty muszą Państwo przedłożyć?	12
12.	W jaki sposób zasiłek na dziecko będzie Państwu wypłacany?	13
12.1	Wypłata przez Kasy Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy.....	13
12.2	Wyjątki dla członków służby cywilnej.....	13
13.	Kiedy zasiłek na dziecko jest wypłacany dla innej osoby lub instytucji?.....	14
14.	Od kiedy zasiłek na dziecko na moim koncie jest chroniony?	14
15.	Jak dowiedzą się Państwo o decyzji Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych?.....	14
16.	Co mogą Państwo zrobić przeciwko decyzji?	14
17.	Kiedy muszą Państwo zwrócić zasiłek na dziecko?	15
18.	Kiedy Państwa zasiłek na dziecko będzie kontrolowany?	15
19.	Jak są chronione Państwa dane osobiste?.....	15

Przeznaczenie tego informatora

Zasiłek na dziecko (Kindergeld) jest wypłacany w celu zwolnienia od podatku odpowiadającej minimum egzystencji dziecka części dochodu rodziców.

Minimum egzystencji obejmuje także nakłady na opiekę i wychowanie lub wykształcenie dziecka. Jeżeli zasiłek na dziecko nie jest w tym zakresie potrzebny, to służy on wsparciu rodziny. W bieżącym roku kalendarzowym otrzymywali Państwo najpierw zasiłek na dziecko wypłacany co miesiąc. Przy opodatkowaniu podatkiem dochodowym rodziców Urząd Finansowy sprawdza uzupełniająco, czy prawo do zasiłku na dziecko powoduje należne zwolnienie podatkowe. Jeżeli tak nie jest, to kwoty wolne od podatku są odliczane i przysługujący zasiłek na dziecko jest rozliczany z zadłużeniem podatkowym. Ten mechanizm obowiązuje także wtedy, kiedy wniosek o zasiłek na dziecko nie został złożony.

Przeznaczeniem tego informatora jest przedstawienie Państwu przeglądu istotnych treści uregulowań ustawowych dotyczących zasiłku na dziecko. Prosimy o jego dokładne przeczytanie, aby dysponowali Państwo wiedzą o Państwa prawach i obowiązkach.

Przedstawienie wszystkich szczegółów w tym informatorze jest niemożliwe.

Dalsze informacje znajdują Państwo w Internecie na stronach:

www.familienkasse.de lub www.bzst.de

Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy (*Familienkasse der Bundesagentur für Arbeit*) chętnie udzieli Państwu informacji także telefonicznie. Od poniedziałku do piątku i od godziny 08:00 do godziny 18:00 do Państwa dyspozycji jest infolinia Kasy Świadczeń Rodzinnych pod następującym numerem telefonu:

0800 4 5555 30 (połączenia są bezpłatne)

Z zagranicy można dzwonić pod następujący numer telefonu:

0049 911 1203 1010 (połączenia są płatne)

Informacje o terminach płatności zasiłku na dziecko (Kindergeld) i dodatku na dziecko (Kinderzuschlag) uzyskają Państwo całodobowo dzwoniąc pod następujący numer telefonu:

0800 4 5555 33 (połączenia są bezpłatne)

Przed zapytaniem telefonicznym prosimy przygotować się do podania Państwa numeru zasiłku na dziecko (Kindergeldnummer)!

Dodatek na dziecko - Wskazówki

Rodzice mają prawo do dodatku na ich zamieszkujące z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym dzieci stanu wolnego w wieku poniżej 25 lat, jeżeli

- ➔ otrzymują zasiłek na dziecko na te dzieci,
- ➔ miesięczne przychody rodziców osiągają granicę przychodu minimalnego, uwzględniany dochód łącznie z majątkiem nie przekracza granicy przychodu maksymalnego, i
- ➔ dodatek na dziecko pokrywa zapotrzebowanie rodziny i dlatego rodzicom nie przysługuje prawo do zasiłku dla bezrobotnych (ALG II)/ zasiłku socjalnego.

Dodatek na dziecko jest świadczeniem socjalnym i jest przyznawany **wyłącznie przez Kasę Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy**. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują Państwo w informatorze „Dodatek na dziecko” (Merkblatt Kinderzuschlag) i w Internecie na stronie www.kinderzuschlag.de.

1. Kto otrzymuje zasiłek na dziecko?

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym obywatele niemieccy zasadniczo otrzymują zasiłek na dziecko, kiedy mają w Niemczech swoje miejsce zamieszkania lub stałego pobytu.

Mieszkający w Niemczech obywatele innych państw mogą otrzymywać zasiłek na dziecko, jeżeli posiadają ważne zezwolenie na osiedlenie się w Niemczech (Niederlassungserlaubnis). Również inne prawa pobytu mogą uprawniać do otrzymywania zasiłku na dziecko.

Mieszkający w Niemczech i posiadający prawo do swobodnego osiedlania się obywatele Unii Europejskiej oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego, których status prawny reguluje ustawa o powszechnej swobodzie osiedlania i przemieszczania się obywateli Unii (Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Islandii, Liechtensteinu, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Norwegii, Polski, Portugalii, Republiki Czeskiej, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii* i Włoch) i obywatele Szwajcarii mogą otrzymywać zasiłek na dziecko niezależnie od tego, czy posiadają zezwolenie na osiedlenie się lub zezwolenie na pobyt.

* w stosownych przypadkach obowiązują specjalne zasady od momentu opuszczenia przez Zjednoczone Królestwo UE

Pracownicy zatrudnieni za granicą, w szczególności w Unii Europejskiej, podlegają specjalnym regulacjom i obowiązkom informowania (por. punkt 2). Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w informatorze „Zasiłek na dziecko w przypadkach transgranicznych (Unia Europejska, Europejski Obszar Gospodarczy i Szwajcaria)“, który można pobrać z internetowej strony www.familienkasse.de lub na życzenie otrzymać od Kasy Świadczeń Rodzinnych.

Osoby mieszkające za granicą, ale albo podlegające w Niemczech obowiązkowi podatkowemu w zakresie podatku dochodowego bez ograniczeń, albo traktowane jako takie, również otrzymują zasiłek na dziecko. Osoby mieszkające w innym państwie Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii i pracujące zarobkowo w Niemczech, mogą mieć prawo do zasiłku na dziecko zgodnie z federalną ustawą o zasiłku na dziecko.

To samo dotyczy obywateli Algierii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Kosowa, Maroka, Serbii, Tunezji i Turcji na podstawie umów ponad- lub między państwowych, jeżeli w Niemczech są oni pracownikami/pracobiorcami w rozumieniu danej umowy.

Prawomocnie uznani uchodźcy i uprawnieni do azylu mogą również otrzymywać zasiłek na dziecko.

Warunkiem prawa do zasiłku na dziecko jest identyfikacja osoby uprawnionej na podstawie nadanego jej podatkowego numeru identyfikacyjnego. Kasa Świadczeń Rodzinnych określa ten numer lub prosi o to beneficjenta.

Szczegółowych informacji na temat udziela Państwa Kasa Świadczeń Rodzinnych.

Osoba mieszkająca za granicą i nie będąca w Niemczech podatnikiem bez ograniczeń może otrzymywać zasiłek na dziecko jako świadczenia socjalne z tytułu federalnej ustawy o zasiłku na dziecko, jeżeli

- ➔ pozostaje ona w stosunku obowiązkowego ubezpieczenia z Federalną Agencją Pracy lub
- ➔ działa ona jako pracownik organizacji pomocowych lub misjonarz lub
- ➔ wykonuje powierzoną jej działalność jako urzędnik w instytucji poza terenem Niemiec lub
- ➔ mieszka w Niemczech jako małżonek lub partner życiowy żołnierza oddziałów NATO i jest obywatelem państwa członkowskiego UE/EOG lub
- ➔ jest zatrudniona lub prowadzi samodzielną działalność gospodarczą w Niemczech lub pobiera niemiecką emeryturę (rentę) według niemieckich przepisów prawnych i mieszka w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego wzgl. w Szwajcarii.

Jeżeli jedno z rodziców ma prawo do zasiłku na dziecko z tytułu ustawy o podatku dochodowym, a drugie z rodziców ma to prawo z tytułu federalnej ustawy o zasiłku na dziecko, to prawo z tytułu ustawy o podatku dochodowym ma priorytet.

2. O czym i kiedy muszą Państwo informować Kasę Świadczeń Rodzinnych jako uprawnieni do zasiłku na dziecko?

Jeżeli wnioskowali Państwo o zasiłek na dziecko, to zgodnie z § 68 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym są Państwo zobowiązani do **bezzwłocznego** informowania Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych o wszystkich zmianach Państwa sytuacji i sytuacji Państwa dzieci, które mają znaczenie dla prawa do zasiłku na dziecko lub były przedmiotem już złożonych oświadczeń. Zgłoszenia informacji do innych jednostek (np. urzędu gminy, urzędu meldunkowego lub urzędu finansowego), innej jednostki Agencji Pracy lub stanowiska ds. poborów (Bezügestelle) Państwa pracodawcy są niewystarczające.

O zmianach muszą Państwo informować także wtedy, kiedy mające znaczenie dla decyzji dane były dotychczas przekazywane do Kasy Świadczeń Rodzinnych nie przez Państwa, lecz przez Państwa dziecko lub decyzja w sprawie Państwa wniosku jeszcze nie zapadła. Dotyczy to także tych zmian, o których dowiedzieli się Państwo już po zakończeniu pobierania zasiłku na dziecko, jeżeli mogą one wpływać z mocą wsteczną na Państwa prawo do zasiłku na dziecko.

Muszą Państwo informować o zmianach także wtedy, kiedy pobieracie Państwo świadczenia socjalne, na poczet których zaliczany jest zasiłek na dziecko. W przypadku żądania zwrotu zasiłku na dziecko świadczenia socjalne za wcześniejsze miesiące nie będą wyrównywane.

Naruszenie obowiązków informowania może stanowić podlegające ściganiu **przestępstwo** lub **wykroczenie**.

Prosimy o kierowanie Państwa wniosków i zawiadomień bezpośrednio do właściwej dla Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych. Jeżeli właściwą jest Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy, to prosimy **o niewysyłanie** dokumentów do Federalnej Agencji w Nürnberg, ponieważ może to spowodować opóźnienia.

Z reguły większość **członków służby cywilnej** nie jest objęta zasiłkiem rodzinnym Federalnej Agencji Zatrudnienia, ale innym świadczeniem rodzinnym (patrz punkt 12.2).

Państwa zawiadomienia mogą Państwo przekazywać na formularzu „Zawiadomienie o zmianie“ (*Veränderungsmitteilung*). Formularz otrzymacie Państwo od Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych.

Formularz zawiadomienia o zmianie znajdzie Państwo także w Internecie na stronach:

www.familienkasse.de lub www.bzst.de

W szczególności muszą Państwo bezzwłocznie powiadomić Państwa Kasę Świadczeń Rodzinnych, kiedy

- podejmują Państwo pracę w służbie publicznej na okres przewidywalnie dłuższy niż sześć miesięcy,
- inna uprawniona do świadczeń osoba składa wniosek o zasiłek na dziecko na Państwa dziecko u swojego pracodawcy publiczno-prawnego lub pracodawcy sektora publicznego,
- Państwo podejmujecie lub inna uprawniona do świadczeń osoba podejmuje pracę za granicą,
- Państwo są delegowani lub inna uprawniona do świadczeń osoba jest delegowana przez krajowego pracodawcę za granicę,
- Państwo, inna uprawniona do świadczeń osoba lub jedno z Państwa dzieci udajecie/udaje się za granicę (z wyjątkiem pobytów urlopowych),
- Państwo lub inna osoba otrzymujecie inne świadczenie na dziecko (np. zagraniczne świadczenia rodzinne, patrz także: punkt 8),
- Pan/Pani i drugi rodzic (np. Pana/Pani małżonek) zaczynacie żyć w separacji na stałe,
- Państwo lub dziecko opuszczacie Państwa dotychczasowe gospodarstwo domowe,
- dziecko jest zgłaszane jako zaginione lub zmarłe,
- zmienia się Państwa adres lub podany numer konta bankowego.

Ponadto, jeżeli otrzymujecie Państwo zasiłek na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia, to musicie Państwo bezzwłocznie powiadomić Państwa Kasę Świadczeń Rodzinnych, m.in. wtedy, kiedy dziecko

- ➔ ukończyło już pierwszą edukację zawodową lub pierwsze studia i podejmuje pracę zarobkową (nie dotyczy to dzieci bez miejsca pracy i dzieci niepełnosprawnych, patrz: punkt 4.2 wzgl. 4.6),
- ➔ zmienia, kończy lub przerywa naukę szkolną lub naukę zawodu lub studia (dotyczy to także przypadków, w których dziecko pozostaje immatrykulowane i przerywa studia na okres urlopu dziekańskiego lub zwalnia się z wykładów/zajęć obowiązkowych),
- ➔ zamierza ubiegać się o miejsce szkolenia tak wcześnie, jak to jest możliwe (w tym przypadku wymagana jest deklaracja dziecka),
- ➔ podejmuje ochotniczą służbę wojskową,
- ➔ dotychczas poszukiwało miejsca pracy lub nie miało miejsca nauki i teraz podejmuje naukę szkolną, naukę zawodu, studia lub
- ➔ podejmuje pracę zarobkową,
- ➔ jest w ciąży i rozpoczyna się okres ochronny dla niego jako matki.

Oświadczenia woli od Pana/Pani lub Państwa dziecka będą akceptowane przez Kasę Świadczeń Rodzinnych od momentu otrzymania deklaracji.

Jeżeli powiadamiacie Państwo o zmianach Państwa Kasę Świadczeń Rodzinnych za późno lub nie powiadamiacie jej wcale, to muszą Państwo zwrócić ewentualnie bezprawnie otrzymany zasiłek na dziecko. Ponadto musicie Państwo liczyć się z karą grzywny lub ściganiem karnym.

Jeżeli nie mają Państwo pewności, czy zmiana ma wpływ na Państwa prawo do zasiłku na dziecko, to prosimy zapytać o to Państwa Kasę Świadczeń Rodzinnych.

3. Na które dzieci można otrzymywać zasiłek na dziecko?

Zasiłek na dziecko jest wypłacany na dzieci mające w Niemczech miejsce zamieszkania lub stałego pobytu – niezależnie od ich obywatelstwa. To samo dotyczy dzieci mieszkających w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii.

Jako dzieci uwzględnia się:

- ➔ dzieci spokrewnione z wnioskodawcą w pierwszym stopniu, w tym także dzieci przysposobione (adoptowane),
- ➔ dzieci małżonka (pasierbowie), dzieci zarejestrowanego partnera życiowego i wnuki, które wnioskodawca przyjął do swojego gospodarstwa domowego,
- ➔ dzieci rodziców zastępczych, kiedy spełnione są warunki ustawowe. Dotyczy to w szczególności przypadków, w których wnioskodawca związany jest z nimi więzią o charakterze rodzinnym na dłuższy czas i nie przyjął ich do swojego gospodarstwa domowego w celach zarobkowych. Takie dzieci muszą należeć do rodziny wnioskodawcy jak jego własne dzieci; nie może ich już łączyć stosunek opieki i pieczy z ich rodzicami biologicznymi.

W przypadku przyjętego do gospodarstwa domowego rodzeństwa prawo do zasiłku na dziecko przysługuje tylko wtedy, kiedy może ono być uwzględnione jako dzieci rodziców zastępczych.

Dziecko jest dzieckiem przyjętym do gospodarstwa domowego, kiedy mieszka stale we wspólnym mieszkaniu rodzinnym wnioskodawcy i korzysta w nim z zaopatrzenia i opieki. Samo zameldowanie w urzędzie meldunkowym zatem nie wystarcza. Opieka tylko w wymiarze dziennym w ciągu tygodnia lub naprzemienny pobyt u opiekuna i u rodziców nie stanowią przyjęcia do gospodarstwa domowego. Trwającego przyjęcia do gospodarstwa domowego nie przerywa okresowe zakwaterowanie poza tym gospodarstwem w związku z edukacją szkolną lub zawodową lub studiami dziecka.

Do ukończenia 18-go roku życia zasiłek na dziecko wypłaca się na wszystkie dzieci, po tym momencie już tylko pod określonymi warunkami dodatkowymi (por. punkt 4).

Jeżeli zasiłek na sieroty lub nieznaną miejscami pobytu swoich rodziców dzieci nie przysługuje żadnej osobie trzeciej, to te sieroty wzgl. dzieci mogą wnioskować o zasiłek na dziecko z tytułu federalnej ustawy o zasiłku na dziecko dla siebie jak na pierwsze dziecko. Istnieje specjalny informator na ten temat. Można go pobrać z internetowej strony www.familienkasse.de. Na życzenie zostanie on przesłany przez Kasę Świadczeń Rodzinnych.

Zasadniczo dziecko jest uwzględniane tylko wtedy, kiedy jest ono identyfikowane na podstawie nadanego temu dziecku podatkowego numeru identyfikacyjnego. Kasa Świadczeń Rodzinnych określa ten numer lub prosi o to beneficjenta.

4. Jakie dodatkowe warunki muszą spełniać dzieci, które ukończyły 18-ty rok życia?

4.1 Dzieci w trakcie nauki zawodu

Na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia zasiłek na dziecko może być wypłacany dalej aż do ukończenia **25-go roku życia**, dopóki kształci się ono zawodowo. Należy przez to rozumieć kształcenie przygotowujące do przyszłego zawodu. Formy kształcenia muszą być ukierunkowane na określony cel zawodowy i służyć zdobyciu koniecznych, przydanych lub wymaganych do wykonywania zamierzonego zawodu wiadomości, umiejętności i doświadczeń. Kształceniem zawodowym jest uczęszczanie do szkół ogólnokształcących, nauka zawodu w zakładzie pracy, dalsze kształcenie oraz kształcenie w kolejnym zawodzie. Wypłacanie zasiłku na dziecko kończy się najpóźniej z końcem roku szkolnego wzgl. w przypadku dzieci uczących się zawodu w zakładzie pracy lub studiujących z upływem miesiąca, w którym dziecko zostanie poinformowane oficjalnym pismem o ogólnym wyniku egzaminu końcowego, także kiedy umowa o wykształceniu była zawarta na dłuższy czas lub dziecko po egzaminie końcowym pozostawało jeszcze immatrykulowane w uczelni/wyższej szkole zawodowej.

Jeżeli kształcenie zostanie tylko przejściowo przerwane przez chorobę lub macierzyństwo, to wypłacanie zasiłku na dziecko zasadniczo będzie kontynuowane. Nie dotyczy to jednak okresów przerw na opiekę na dzieckiem po upływie okresów ochronnych dla kobiet w ciąży (np. urlopu wychowawczego [Elternzeit]). Należy bezzwłocznie poinformować o tym Kasę Świadczeń Rodzinnych.

Zasiłek na dziecko jest wypłacany także **w okresie przejściowym (przerwa wymuszona) do czterech miesięcy kalendarzowych** (np. między ukończeniem szkoły i początkiem nauki zawodu lub ochotniczej służby wojskowej w rozumieniu punktu 4.4).

Zasiłek na dziecko, które **ukończyło 25-ty rok życia** i kontynuuje naukę szkolną, naukę zawodu lub studia lub znajduje się w okresie przejściowym, jest wypłacany dalej, jeżeli dziecko

- ➔ odbyło zasadniczą służbę wojskową lub służbę zastępczą,
- ➔ zobowiązało się dobrowolnie do odbycia nie trwającej dłużej niż 3 lata ochotniczej służby wojskowej zamiast zasadniczej służby wojskowej,
- ➔ wykonywało zwalniającą od zasadniczej służby wojskowej lub służby zastępczej działalność w organizacji pomocowej,

i przystąpiło do tej służby lub działalności przed 01.07.2011 r. Ten warunek uwzględnia się maksymalnie na długość okresu ustawowej służby wojskowej lub służby zastępczej.

4.2 Dzieci bez miejsca pracy

Niezależnie od objaśnionych w punkcie 4.5 warunków uprawniających zasiłek na dziecko jest wypłacany także na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia, do czasu ukończenia przez nie **21-go roku życia**, jeżeli nie pozostaje ono w żadnym stosunku zatrudnienia i jest zgłoszone w Agencji Pracy w Niemczech lub w państwowej jednostce pośrednictwa pracy w innym państwie Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Szwajcarii jako osoba poszukująca pracy. Prawo do zasiłku na dziecko, które pobiera tylko zasiłek dla bezrobotnych II, nie przysługuje. Praca w niewielkim wymiarze nie wyklucza prawa do zasiłku na dziecko. Wymiar pracy jest niewielki, kiedy średniomiesięczne przychody brutto nie przekraczają 450 €.

4.3 Dzieci bez miejsca nauki

Na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia, zasiłek przysługuje do ukończenia przez nie **25-go roku życia**, jeżeli chce ono podjąć naukę zawodu (w kraju lub za granicą), ale nie może jej rozpocząć lub kontynuować z powodu braku miejsca nauki. Dotyczy to następujących scenariuszy:

- ➔ Pomimo poważnych wysiłków, jak dotąd szukanie miejsca do treningu na jak najwcześniejszym etapie zakończyło się niepowodzeniem. W przypadku własnych wysiłków dziecka, muszą one zostać udowodnione lub przynajmniej uzasadnione poprzez złożenie odpowiednich dokumentów (np. Odmowy podania).
- ➔ Dziecko zostanie skierowane do poradni zawodowej agencji zatrudnienia lub innego podmiotu uprawnionego do zasiłku dla bezrobotnych II jako osoba ubiegająca się o staż lub szkolenie.
- ➔ Dziecku zostało już obiecane miejsce szkolenia, ale zacząć można później, np. na początku roku szkoleniowego firmy.
- ➔ Dziecko zamierza ubiegać się o staż tak wcześnie, jak to możliwe (np. W ciągu następnego terminu składania wniosków). W takim przypadku od dziecka jest wymagany list intencyjny.

Uwaga: intencja dziecka zacznie obowiązywać dopiero od momentu otrzymania listu przez Kasę Świadczeń Rodzinnych.

4.4 Dzieci odbywające roczny wolontariat socjalny lub ekologiczny, wolontariat federalny (BFD) lub inny zorganizowany wolontariat

Na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia zasiłek na dziecko może być wypłacany dalej aż do ukończenia przez nie 25-go roku życia, jeżeli odbywa ono roczny wolontariat socjalny (freiwilliges soziales Jahr) lub ekologiczny (freiwilliges ökologisches Jahr) w rozumieniu ustawy o wolontariacie młodzieży. Taki roczny wolontariat może być odbywany także za granicą.

Jeżeli dziecko uczestniczy w programie „Erasmus+“ Unii Europejskiej, to może ono być uwzględniane przez okres do 12 miesięcy.

Uwzględniane może być także dziecko odbywające jedną z następujących służb:

- ➔ wolontariat federalny (Bundesfreiwilligendienst),
- ➔ międzynarodowy wolontariat w rozumieniu dyrektywy Federalnego Ministerstwa do spraw Rodzin, Seniorów, Kobiet i Młodzieży,
- ➔ wolontariat w krajach rozwijających się „weltwärts“ w rozumieniu dyrektywy Federalnego Ministerstwa do spraw Współpracy Gospodarczej i Rozwoju,
- ➔ „Wolontariat dla wszystkich pokoleń” („Freiwilligendienst aller Generationen“) w rozumieniu § 2 ust. 1a siódmej księgi kodeksu socjalnego lub
- ➔ inną służbę za granicą w rozumieniu § 5 ustawy o wolontariacie federalnym.

4.5 Ustanie prawa do zasiłku na dziecko po ukończeniu pierwszej edukacji i w przypadku pozbawiającej prawa do zasiłku działalności zarobkowej

Dzieci, które zostały przeszkolone do wykonywania zawodu (zob. pkt 4.1), dzieci bez miejsca szkolenia (zob. pkt 4.3) i dzieci w ramach wolontariatu (zob. pkt 4.4) nie są brane pod uwagę po ukończeniu wstępnego kształcenia zawodowego lub studiów licencjackich, jeśli podejmują pracę jest to szkodliwe dla roszczenia.

Jeżeli dziecko **nie angażuje się w przypadku pozbawiającej prawa do zasiłku działalności zarobkowej**, może ono również zostać uwzględnione po ukończeniu wstępnego kształcenia zawodowego lub wstępnych studiów.

Za **edukację zawodową** uznaje się te formy kształcenia, które służą zdobywaniu koniecznych umiejętności i wiadomości zawodowych, których posiadanie uprawnia do wykonywania zawodu. Uczęszczanie do szkoły ogólnokształcącej nie jest edukacją zawodową w tym rozumieniu.

Edukacja zawodowa wzgl. studia są **pierwszymi** wtedy, kiedy nie poprzedza ich żadna inna zakończona edukacja zawodowa wzgl. żadne inne ukończone kwalifikujące do wykonywania zawodu studia wyższe.

Zarówno edukacja zawodowa jak i studia muszą odbywać się w zorganizowanym trybie kształcenia i z reguły **kończą się egzaminem** państwowym lub zrównanym z państwowym (w szkołach wyższych). Dowodem zdania kwalifikującego do wykonywania zawodu egzaminu w szkole wyższej jest z reguły odpowiedni stopień akademicki (np. Dyplom, Bachelor).

Pierwsza edukacja zawodowa lub pierwsze studia zasadniczo są zakończone, kiedy dziecko uzyskało uprawnienie do pracy w zawodzie. Jeżeli dziecko później podejmuje dalsze kształcenie (np. kształcenie w celu uzyskania tytułu mistrza po wieloletniej pracy zawodowej na podstawie zdanego egzaminu czeladniczego lub studia master po wieloletniej pracy zawodowej), to zasadniczo chodzi o drugą edukację.

Jeżeli na podstawie obiektywnych oznak można rozpoznać, że dziecko jeszcze nie osiągnęło jego zamierzonego celu edukacji zawodowej, to także dalej idąca edukacja może jeszcze zostać zakwalifikowana jako część pierwszej edukacji. Należy przy tym ustalić, czy dalej idąca edukacja pozostaje w ścisłym związku z edukacją nieakademicką lub pierwszymi studiami i jest realizowana w ścisłym związku czasowym. Ścisły związek merytoryczny występuje, kiedy kolejna edukacja dotyczy np. tej samej grupy zawodów lub tego samego fachowego zakresu. Ścisły związek czasowy występuje, kiedy dziecko podejmuje kolejną edukację w najbliższym możliwym momencie lub w razie braku miejsca edukacji w najbliższym możliwym momencie ubiega się o dalej idącą edukację.

Dziecko **prowadzi działalność zarobkową**, kiedy wykonuje pracę ukierunkowaną na uzyskiwanie przychodów i wymagającą zaangażowania jego osobistej siły roboczej. Działalnością zarobkową są zatem oprócz pracy najemnej w charakterze pracobiorcy także praca w rolnictwie i leśnictwie, działalność gospodarcza i praca na własny rachunek. Nie jest nią jednak zarządzanie własnym majątkiem.

Działalność zarobkowa **pozbawia prawa** do zasiłku na dziecko, kiedy regularny tygodniowy czas pracy przekracza 20 godzin.

Nie pozbawia prawa do zasiłku na dziecko działalność zarobkowa,

- ➔ która jest wykonywana w ramach stosunku pracy w okresie nauki zawodu, przy czym forma kształcenia musi być przedmiotem tego stosunku.
- ➔ która ma niewielki wymiar w rozumieniu §§ 8 i 8a czwartej księgi kodeksu socjalnego.
- ➔ kiedy łączny regularny tygodniowy czas pracy nie przekracza 20 godzin. Podstawę stanowi przy tym zawsze czas pracy uzgodniony w umowie. Tylko przejściowe (tzn. na maks. dwa miesiące) wydłużenie czasu pracy jest bez znaczenia, jeżeli w łącznym uwzględnianym okresie w roku kalendarzowym przeciętny czas pracy nie przekracza 20 godzin.

Jeżeli tylko przejściowe wydłużenie czasu pracy prowadzi do tego, że średni tygodniowy czas pracy łącznie przekracza 20 godzin, to tylko okres przejściowego wydłużenia czasu pracy pozbawia prawa do zasiłku na dziecko, a nie cały okres działalności zarobkowej, czyli prawo do zasiłku na dziecko nie przysługiwało tylko w okresie pracy w zwiększonym wymiarze czasu.

Jeżeli okres pracy w zwiększonym wymiarze czasu przekracza dwa miesiące, to takie wydłużenie czasu pracy nie jest przejściowe i w tym okresie prawo do zasiłku na dziecko nie przysługuje.

4.6 Dzieci niepełnosprawne

Niezależnie od objaśnionych w punkcie 4.5 warunków prawa do zasiłku na dziecko jest on wypłacany na dziecko, które ukończyło 18-ty rok życia, jeżeli z powodu niepełnosprawności fizycznej, umysłowej lub psychicznej nie jest ono w stanie utrzymywać się samodzielnie. Jest tak wtedy, kiedy dziecko nie może zaspokajać swoich niezbędnych potrzeb życiowych ze swoich własnych środków. Niepełnosprawność dziecka musi zaistnieć, zanim ukończy ono 25-ty rok życia.

Na niezbędne potrzeby życiowe składają się ogólne potrzeby o wartości 9.168 € w roku kalendarzowym i uwarunkowane niepełnosprawnością zapotrzebowanie dodatkowe (m.in. koszty pobytu w domu opieki, koszty pielęgnacji w wysokości wypłacanego zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia określone w dwunastej księdze kodeksu socjalnego, ew. ryczałt dla niepełnosprawnych). Niezbędnym potrzebom życiowym dziecka należy przeciwstawić jego własne środki.

Własne środki dziecka składają się z będącego do jego dyspozycji dochodu netto i świadczeń od osób trzecich.

Przy ustalaniu będącego do dyspozycji dziecka dochodu netto należy uwzględnić w szczególności:

- wszystkie podlegające opodatkowaniu przychody w rozumieniu § 2 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym, w szczególności przychody z pracy samodzielnej i pracy niesamodzielnej oraz przychody z majątku kapitałowego.

Przychodami są podlegające opodatkowaniu wpływy z potrąceniem kosztów uzyskania przychodów wzgl. kosztów działalności gospodarczej.

- wszystkie zwolnione z opodatkowania przychody, jak np. świadczenia określone w trzeciej i dwunastej księdze kodeksu cywilnego i w ustawie o zasiłku dla rodziców (Elterngeld) i urlopie wychowawczym (Elternzeit), świadczenia z tytułu ubezpieczenia pielęgnacyjnego (Pflegegeld), zasiłek integracyjny przy stacjonarnym lub półstacjonarnym pobycie poza domem rodziców, dofinansowanie kosztów przejazdów od osób/instytucji trzecich.

Od sumy zwolnionych z opodatkowania przychodów należy odjąć ryczałt kosztowy w wysokości 180 € na rok kalendarzowy. Zamiast tego ryczałtu można odejmować także wyższe nakłady, jeżeli są one związane ze zwolnionymi z opodatkowania przychodami, np. koszty procesu.

Jeżeli własne środki finansowe dziecka nie przekraczają kwoty wolnej w wysokości 9.168 € w roku kalendarzowym, to Kasa Świadczeń Rodzinnych zakłada, że dziecko nie może utrzymywać się samo. W innym wypadku Kasa Świadczeń Rodzinnych musi sprawdzić dokładniej: prawo do zasiłku na dziecko przysługuje tylko wtedy, kiedy konieczne potrzeby życiowe dziecka przekraczają jego własne środki.

Zasiłek na dziecko niepełnosprawne **jest wypłacany bez ograniczenia wiekowego także po ukończeniu 25-tego roku życia przez dziecko.**

5. Jaka jest wysokość zasiłku na dziecko?

Zasiłek na dziecko jest wypłacany co miesiąc w następującej wysokości:

	Od stycznia 2018 r.	Od lipca 2019 r.
odpowiednio dla pierwszego i drugiego dziecka	194 €	204 €
dla trzeciego dziecka	200 €	210 €
na każde kolejne dziecko	225 €	235 €

To, które dziecko uprawnionego jest pierwszym, drugim, trzecim lub kolejnym dzieckiem, zależy od kolejności urodzin. Najstarsze dziecko jest zawsze dzieckiem pierwszym. Przy ustalaniu kolejności dzieci liczą się także te dzieci (Zählkinder), na które uprawniony nie może otrzymać zasiłku na dziecko, ponieważ przysługuje on w pierwszej kolejności drugiemu z rodziców (szczegółowe informacje – patrz: punkt 6). Dzieci, na które zasiłek na dziecko już nie przysługuje, nie są uwzględniane przy ustalaniu kolejności dzieci.

Przykład dla okresów od lipca 2019 r.:

Uprawniony otrzymuje co miesiąc zasiłki na czworo swoich dzieci ($2 \times 204 \text{ €} + 1 \times 210 \text{ €} + 1 \times 235 \text{ €}$) = 853 €. Kiedy prawo do zasiłku na najstarsze dziecko ustaje, troje młodszego rodzeństwa zajmuje miejsca pierwszego, drugiego i trzeciego dziecka. Od tej pory wypłaca się na nie co miesiąc ($2 \times 204 \text{ €} + 1 \times 210 \text{ €}$) = 618 €. Wyłączenie najstarszego dziecka powoduje zatem zmniejszenie miesięcznego zasiłku na dzieci o 235 €.

6. Które dzieci i jak dzieci są liczone?

Dziecko, na które wypłacany jest zasiłek uprawnionemu w pierwszej kolejności, może być pomimo tego uwzględniane jako dziecko liczone (Zählkind) uprawnionego w dalszej kolejności. Jeżeli oprócz starszego dziecka liczonego jest jeszcze co najmniej dwoje młodszych dzieci, na które zasiłek jest wypłacany, to to dziecko liczone przesuwają dwoje młodszych dzieci w kolejności na miejsca drugie i trzecie, w związku z czym na najmłodsze dziecko zamiast 204 € wypłacany jest wyższy zasiłek na trzecie dziecko w wysokości 210 € (w wysokości zasiłku na dziecko od lipca 2019 r.).

Przykład dla okresów od lipca 2019 r.:

Małżeństwo ma dwoje wspólnych dzieci. Starsze własne dziecko męża mieszka u biologicznej matki, która jako uprawniona w pierwszej kolejności otrzymuje zasiłek na to dziecko. Jeśli chodzi o prawa żony do zasiłków na dzieci, liczy się tylko dwoje wspólnych dzieci jako dziecko pierwsze i dziecko drugie. Mogłaby ona otrzymywać zasiłek na dzieci w wysokości $2 \times 204 \text{ €} = 408 \text{ €}$ miesięcznie. Jeśli chodzi o prawa męża do zasiłków na dzieci, jego własne dziecko liczy się jako pierwsze dziecko, dwoje wspólnych młodszych dzieci liczy się jako dziecko drugie i dziecko trzecie. Jako uprawniony w pierwszej kolejności może on otrzymywać na wspólne dzieci $(1 \times 204 \text{ €}) + (1 \times 210 \text{ €}) = 414 \text{ €}$ miesięcznie, czyli o 6 € więcej niż jego żona. Dlatego korzystnym jest, aby małżeństwo uzgodniło, że uprawnionym do otrzymywania zasiłków na dzieci jest mąż.

7. Kto otrzymuje zasiłek na dziecko, kiedy prawo do zasiłku na dziecko przysługuje większej liczbie osób?

Zasiłek na dziecko może otrzymywać zawsze tylko jedna osoba. Jest on wypłacany temu rodzicowi, który przyjął dziecko do swojego gospodarstwa domowego. Jeżeli dziecko nie mieszka w gospodarstwie domowym jednego z rodziców, to zasiłek na dziecko otrzymuje ten rodzic, który na bieżąco płaci na utrzymanie dziecka (wyższą) kwotę w gotówce; inne świadczenia na utrzymanie nie są rozpatrywane. Jeżeli żadne z rodziców nie płaci na utrzymanie dziecka lub oboje płacą tyle samo, to rodzice mogą między sobą uzgodnić, które z nich ma otrzymywać zasiłek na dziecko. Rodzice, którzy nie mieszkają stale oddzielnie, mogą między sobą ustalić w drodze **uzgodnienia uprawnienia**, które z nich ma otrzymywać zasiłek na ich mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym dzieci. Dzięki temu rodzice mają możliwość uzgodnienia, że do otrzymywania zasiłku na dziecko uprawnione jest to z nich, które ewentualnie będzie otrzymywać wyższy zasiłek na dziecko. To samo dotyczy rodziców biologicznych i niebiologicznych, np. kiedy dziecko mieszka we wspólnym gospodarstwie domowym matki i ojczyzna lub zarejestrowanego partnera życiowego. Tę możliwość mogą wykorzystać także rodzice zastępczy wzgl. dziadkowie, którzy nie mieszkają stale oddzielnie. Uzgodnienie uprawnienia może nastąpić przez złożenie oświadczenia przewidzianego w tym celu na końcu formularza wniosku. Wystarczy wtedy, że oświadczenie podpisze drugi rodzic. Uzgodnienie uprawnienia pozostaje skuteczne do odwołania. Odwołanie jest możliwe w każdym czasie, ale tylko w odniesieniu do przyszłości.

Jeżeli z powodu braku zgody uzgodnienie uprawnienia nie może dojść do skutku, uprawnionego do zasiłku na dziecko w pierwszej kolejności musi ustalić sąd rejonowy (Amtsgericht) jako sąd rodzinny. Wniosek może złożyć ten, kto ma uprawniony interes w wypłacaniu zasiłku na dziecko. Uprawniony interes może mieć także samo dziecko.

Jeżeli dziecko mieszka we wspólnym gospodarstwie domowym jednego z rodziców i dziadków, to zasiłek na dziecko przysługuje w pierwszej kolejności rodzicowi. Może on jednak zrezygnować ze swojego pierwszeństwa na rzecz jednego z dziadków. Swoją rezygnację musi on zgłosić pisemnie do Kasy Świadczeń Rodzinnych. Z takiej rezygnacji wynikać może wyższa kwota zasiłku na dziecko dla jednego z dziadków, kiedy np. przysługuje mu jeszcze zasiłek na dziecko na samego rodzica lub dalsze własne dzieci.

Przykład dla okresów od lipca 2019 r.:

Samotny rodzic matka z trojgiem dzieci (7, 5 i 3 lata) wraca do gospodarstwa domowego swojego ojca, dziadka dzieci. W tym gospodarstwie domowym mieszka jeszcze także jej 17-letni brat. Jej ojciec może otrzymywać zasiłek na dziecko na jej brata. Natomiast dzieci matki mogą być uwzględnione jako wnuki w zakresie uprawnienia do zasiłku jej ojca, dziadka.

Jeżeli matka nie zrezygnuje z pierwszeństwa na rzecz swojego ojca (dziadka), to przysługiwać jej będzie zasiłek na jej troje dzieci w wysokości $(2 \times 204 \text{ €}) + (1 \times 210 \text{ €}) = 618 \text{ €}$, a dziadkowi zasiłek na jej brata w wysokości 204 €. Cała rodzina otrzymywać będzie łącznie zasiłki na dzieci w wysokości 822 € miesięcznie.

Jeżeli natomiast matka zrezygnuje ze swojego pierwszeństwa przekazując uprawnienie do zasiłku na jej troje dzieci ich dziadkowi, to będzie on otrzymywał na jej brata 204 € i na troje wnuków $(1 \times 204 \text{ €}) + (1 \times 210 \text{ €}) + (1 \times 235 \text{ €}) = 649 \text{ €}$. Rezygnacja matki z pierwszeństwa spowoduje podwyższenie sumy zasiłków na dzieci dla całej rodziny o 31 € do kwoty 853 €.

8. Jakie świadczenia wykluczają wypłacanie zasiłku na dziecko w całości lub częściowo?

Zasiłek na dziecko nie przysługuje szczególnie wtedy, kiedy w odniesieniu do dziecka przysługuje prawo do:

- świadczeń na dzieci wypłacanych za granicą, porównywalnych z zasiłkiem na dziecko,
- porównywalnych z zasiłkiem na dziecko świadczeń dla dzieci z instytucji między- lub ponadpaństwowej.

Prawo do zasiłku na dziecko jest wykluczone, kiedy uprawnionemu lub innej osobie w odniesieniu do dziecka przysługuje jedno z wyżej wymienionych świadczeń. Dziecko może jednak w takich przypadkach być wliczane do liczby dzieci jako dziecko liczone (Zählkind), kiedy wypłacany jest zasiłek na młodsze dzieci i w ten sposób powodować podwyższenie prawa do zasiłku na dziecko (por. punkt 6).

Zagraniczne świadczenia dotyczące dzieci wykluczają prawo do zasiłku na dziecko także wtedy, kiedy są one niższe od niemieckiego zasiłku na dziecko. Nie dotyczy to jednak świadczeń rodzinnych przyznanych w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii. W takich przypadkach przysługuje jednak prawo do kwoty różnicy jako częściowego zasiłku na dziecko. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się w informatorze „Zasiłek na dziecko w przypadkach transgranicznych (Unia Europejska, Europejski Obszar Gospodarczy i Szwajcaria)”.

9. Kiedy prawo do zasiłku na dziecko zaczyna i kiedy przestaje przysługiwać?

Prawo do zasiłku na dziecko przysługuje zasadniczo w każdym miesiącu, w którym w co najmniej jednym dniu warunki kwalifikujące do zasiłku były spełnione. Zasiłek na dziecko może być wypłacany z mocą wsteczną przez maksymalnie sześć ostatnich miesięcy kalendarzowych przed otrzymaniem wniosku w Kasie Świadczeń Rodzinnych.

Wypłacanie zasiłku na dziecko kończy się najpierw z upływem miesiąca, w którym dziecko ukończyło 18-ty rok życia. Jeżeli 18-te urodziny dziecka przypadają na pierwszy dzień miesiąca, to prawo do zasiłku na dziecko przestaje przysługiwać już w miesiącu poprzedzającym te urodziny. Kontynuowanie wypłacania zasiłku jest możliwe tylko wtedy, kiedy dziecko np. uczęszcza do szkoły, uczy się zawodu lub studiuje (patrz także: punkt 4), co zostanie wykazane Kasie Świadczeń Rodzinnych, i złożony zostanie ponowny wniosek o zasiłek na dziecko.

Zasiłek na dziecko może być zasadniczo wypłacany najdłużej do ukończenia 25-go roku życia przez dziecko.

10. Co musicie Państwo zrobić, aby uzyskać zasiłek na dziecko?

Wniosek o zasiłek na dziecko należy złożyć na piśmie. Wypełniony wniosek o zasiłek na dziecko musi zostać podpisany i przesłany do Kasy Świadczeń Rodzinnych pocztą lub faksem. Aplikacja słowna (np. Przez telefon) lub e-mail jest niedopuszczalna. Proszę załączyć "załącznik dla dzieci" dla każdego dziecka, dla którego zgłoszono roszczenie o zasiłek rodzinny.

Wniosek musicie Państwo złożyć we właściwej dla Państwa Kasie Świadczeń Rodzinnych. Jest to w pierwszej kolejności Kasa Świadczeń Rodzinnych, w której okręgu Państwo mieszkacie lub macie miejsce stałego pobytu.

Jeżeli macie Państwo miejsce zamieszkania nie w Niemczech, lecz w innym państwie Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub w Szwajcarii wzgl. pracujecie tam lub pobieracie stamtąd emeryturę (rentę), to obowiązują odmiennie regulacje właściwości. Mogą Państwo zapoznać się z nimi w informatorze „Zasiłek na dziecko w przypadkach transgranicznych (Unia Europejska, Europejski Obszar Gospodarczy i Szwajcaria)”.

Dla pracowników służb publicznych (öffentlicher Dienst) i **osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe** może być odpowiedzialna inna Kasa Świadczeń Rodzinnych (patrz punkt 12.2).

Wnioski należy składać na formularzach, które mogą Państwo otrzymać od Kasy Świadczeń Rodzinnych. Formularze Kas Świadczeń Rodzinnych można także pobrać jako dokumenty ze stron internetowych www.familienkasse.de lub www.bzst.de, wypełnić komputerowo i wydrukować.

Ponadto w Internecie pod adresem www.familienkasse.de jest do Państwa dyspozycji serwis formularzowy on-line, który umożliwi Państwu wypełnienie formularza wniosku i jego wcześniejsze przesłanie drogą elektroniczną w postaci zaszyfrowanej do Kasy Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy. Wniosek o zasiłek rodzinny musi zostać wydrukowany, podpisany i przesłany do Kasy Świadczeń Rodzinnych pocztą lub faksem wraz z niezbędnymi załącznikami i dowodami.

Oprócz uprawnionego wniosek złożyć może osoba mająca uprawniony interes w uzyskaniu zasiłku na dziecko, np. zapewniająca dziecku utrzymanie zamiast rodziców. Samo dziecko także może złożyć taki wniosek. W przypadku dzieci niepełnoletnich jest to możliwe tylko za pośrednictwem przedstawiciela prawnego.

11. Jakie dokumenty muszą Państwo przedłożyć?

Określone dane we wniosku musicie Państwo potwierdzić dokumentami lub zaświadczeniami. Prosimy o załączanie ich kopii.

W przypadku wniosków dotyczących **dzieci, które ukończyły 18-ty rok życia** konieczne są następujące dokumenty:

- ➔ Do wniosków dotyczących **dzieci uczęszczających do szkoły, uczących się zawodu lub studiujących** należy załączyć zaświadczenie ze szkoły lub uczelni.
- ➔ Przy wnioskach dotyczących **dzieci uczących się zawodu w zakładzie pracy** należy wykazać rodzaj i czas trwania nauki.
- ➔ Przy wnioskach dotyczących **dzieci, które ukończyły pierwszą edukację** (por. punkt 4.5) wymagane są specjalne dane i dokumenty.

Przy wnioskach dotyczących **dzieci w trakcie nauki, które ukończyły 25-ty rok życia** (por. punkt 4.1), należy potwierdzić okres odbytej ustawowej służby wojskowej lub służby zastępczej zaświadczeniem o czasie służby.

Także dzień, w którym kończy się nauka, należy udokumentować za względu na ustanie prawa do zasiłku na dziecko. W tym celu należy przedłożyć Państwa Kasie Świadczeń Rodzinnych zaświadczenie z zakładu kształcącego lub w przypadku nauki szkolnej świadectwo egzaminacyjne. Zawarte w nim opinie i oceny mogą Państwo uczynić nieczytelnymi.

- ➔ Przy wnioskach dotyczących **dzieci bez miejsca pracy lub miejsca nauki** (por. punkt 4.2 i 4.3) wymagane są specjalne dane i dokumenty.
- ➔ Przy wnioskach dotyczących **dzieci odbywających roczny wolontariat socjalny lub ekologiczny, wolontariat europejski, wolontariat federalny lub inny zorganizowany wolontariat** musicie Państwo ten wolontariat potwierdzić przez przedłożenie zawartego z odpowiednim podmiotem porozumienia, a po zakończeniu wolontariatu przez przedłożenie wystawianego przez odpowiedni podmiot zaświadczenia.
- ➔ Przy wnioskach dotyczących **dzieci niepełnosprawnych** musicie Państwo przedłożyć urzędowe poświadczenie niepełnosprawności (legitymacja inwalidzka lub decyzja urzędu ds. zaopatrzenia socjalnego). Niepełnosprawność mogą Państwo wykazać także przez przedłożenie zaświadczenia wzgl. świadectwa lekarza prowadzącego lub orzeczenia lekarskiego. Z zaświadczenia wzgl. orzeczenia muszą wynikać następujące dane:
  - występowanie niepełnosprawności,
  - początek niepełnosprawności, jeżeli dziecko ukończyło 25-ty rok życia i
  - wpływ niepełnosprawności na zdolność dziecka do zarobkowania.

Ponadto należy wykazać własne środki finansowe dziecka niepełnosprawnego (por. punkt 4.6).

Jeżeli w konkretnym przypadku potrzebne będą dalsze informacje lub dokumenty, to Kasa Świadczeń Rodzinnych skontaktuje się z Państwem.

Zawarte w dokumentach informacje, które nie są potrzebne Kasie Świadczeń Rodzinnych (np. oceny szkolne), mogą Państwo uczynić nieczytelnymi. Pamiętaj też, aby ukryć specjalne rodzaje danych osobowych. Są to stwierdzenia dotyczące pochodzenia rasowego i etnicznego, opinii politycznych, wierzeń religijnych lub filozoficznych, przynależności do związków zawodowych lub życia seksualnego. To samo dotyczy w zasadzie także informacji o zdrowiu, z wyjątkiem sytuacji, gdy służą one za dowód zasiłku na chore lub upośledzone dziecko. W takich przypadkach nazwa choroby lub niepełnosprawności powinna być nierozpoznawalna.

Wskazówka

Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy i niektóre Kasy Świadczeń Rodzinnych dla pracowników służb publicznych prowadzą swoją dokumentację w formie elektronicznej. Prosimy pamiętać o tym, że złożone przez Państwa dokumenty papierowe zostaną zniszczone po krótkim czasie od przetworzenia ich na formę elektroniczną. Dlatego w miarę możliwości należy do wniosku załączać **kopie wymaganych dokumentów, a nie ich oryginały.**

12. W jaki sposób zasiłek na dziecko będzie Państwu wypłacany?

12.1 Wypłata przez Kasy Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy

Comiesięczne wypłaty zasiłku na dziecko przez Kasę Świadczeń Rodzinnych dokonywane są zgodnie z numerem zasiłku. Termin wypłaty określa ostatnia cyfra (cyfra końcowa) w numerze zasiłku. Przykłady: Zasiłek o numerze 115FK154720 (cyfra końcowa 0) jest wypłacany na początku miesiąca, zasiłek o numerze 735FK124619 (cyfra końcowa 9) jest wypłacany na końcu miesiąca. Zasiłek na dziecko jest wypłacany bezgotówkowo przelewem na podane przez uprawnionego konto bankowe. Nie można podzielić zasiłku na dziecko dla danego dziecka na kilka kont określonych przez beneficjenta.

Aktualne informacje o miesięcznej wypłatach zasiłku na dziecko (terminy przelewów) znajdują Państwo na stronie internetowej:

www.familienkasse.de

lub uzyskają telefonicznie pod numerem:

0800 4 5555 33 (połączenie bezpłatne).

12.2 Wyjątki dla członków służby cywilnej

W przypadku większości urzędników służby cywilnej i osób pobierających świadczenia emerytalne Kasa Świadczeń Rodzinnych jest zwykle organem odpowiedzialnym za ustalenie wynagrodzenia odpowiedniego pracodawcy lub pracodawcy służby cywilnej. Te Kasy Świadczeń Rodzinnych wypłacają także zasiłek na dziecko co miesiąc. Jeśli otrzymują Państwo zasiłek na dziecko z Kasy Świadczeń Rodzinnych w służbie cywilnej, prosimy poinformować tą Kasę Świadczeń Rodzinnych o wszelkich zmianach ważnych dla prawa do zasiłku na dziecko; lub dla których oświadczenia zostały już złożone (patrz nr 2).

Liczne Kasy Świadczeń Rodzinnych legalnie zrzekły się swojej jurysdykcji. Kasy Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy są odpowiedzialne za osoby poszkodowane. Wnioskodawcy zostali o tym poinformowani.

Wyjątki:

Jeżeli uprawniony jest obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Algierii, Bośni i Hercegowiny, Czarnogóry, Kosowa, Maroka, Serbii, Szwajcarii, Tunezji lub Turcji, to właściwą dla ustalenia i wypłat zasiłku na dziecko jest Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy. Ta Kasa jest właściwa m.in. także wtedy, kiedy tylko uprawniony w dalszej kolejności (np. małżonek uprawnionego lub drugi rodzic dziecka) jest obywatelem jednego z ww. państw, a jego pracodawca ma siedzibę w jednym z tych państw lub pobiera z tego państwa pieniądze świadczenie zamienne (z ubezpieczenia społecznego).

13. Kiedy zasiłek na dziecko jest wypłacany dla innej osoby lub instytucji?

Jeżeli uprawniony nie utrzymuje swojego dziecka, to Kasa Świadczeń Rodzinnych może przysługujący na to dziecko zasiłek na żądanie wypłacać tej osobie lub instytucji (z pominięciem uprawnionego), która faktycznie utrzymuje dziecko. Zasiłek na dziecko może też być wypłacany samemu dziecku, kiedy dba o siebie.

Zasiłek na dziecko może być wypłacany z pominięciem uprawnionego także wtedy, kiedy uprawniony świadczy na utrzymanie dziecka tylko w wysokości niższej od wysokości przypadającego w udziale zasiłku na dziecko. Zanim Kasa Świadczeń Rodzinnych zadecyduje o wypłacie z pominięciem uprawnionego, uprawniony otrzyma możliwość wypowiedzenia się w sprawie istotnych faktów.

Organy, które udzieliły uprawnionemu lub dziecku świadczeń bez zaliczania zasiłku na dziecko (w szczególności urzędy socjalne i urzędy ds. młodzieży) mogą żądać wypłaty przypadającego w udziale zasiłku na dziecko pod określonymi warunkami.

14. Od kiedy zasiłek na dziecko na moim koncie jest chroniony?

Ochrona konta przed egzekucją przewiduje, że dłużnicy dla wyczerpania największej możliwej skuteczności ochrony muszą m.in. udowodnić, które świadczenia socjalne wpływają na jego konto. Kasy Świadczeń Rodzinnych wystawiają na życzenie uprawnionego zaświadczenie o pobieraniu zasiłku na dziecko, które można przedłożyć w banku.

15. Jak dowiedzą się Państwo o decyzji Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych?

Kasa Świadczeń Rodzinnych poinformuje Państwa o rozstrzygnięciu w sprawie prawa do zasiłku na dziecko w formie pisemnej decyzji.

Jeżeli właściwą dla wypłaty zasiłku na dziecko jest Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy, mogą Państwo dodatkowo odczytać z wyciągu z Państwa konta wysokość przelanej kwoty i numer Państwa zasiłku na dziecko oraz z reguły okres, na który kwota jest przeznaczona.

Jeżeli właściwą dla wypłaty zasiłku na dziecko jest Kasa Świadczeń Rodzinnych służb publicznych (patrz nr 12.2), to mogą Państwo odczytać wysokość zasiłku na dziecko i okres, którego on dotyczy, z zaświadczenia o poborach, jeżeli zasiłek na dziecko jest wypłacany razem z wynagrodzeniem wzgl. pensją.

Jeżeli zasiłek na dziecko nie przysługuje Państwu lub muszą Państwo zwrócić już wypłacony zasiłek, to Kasa Świadczeń Rodzinnych poinformuje Państwa o tym również pisemną decyzją.

16. Co mogą Państwo zrobić przeciwko decyzji?

Jeżeli nie zgadzacie się Państwo z decyzją Państwa Kasy Świadczeń Rodzinnych, to mogą Państwo wnieść odwołanie przeciwko decyzji. Odwołanie zostanie rozpatrzone przez Państwa Kasę Świadczeń Rodzinnych. Odwołanie musi zostać wniesione w ciągu jednego miesiąca od podania decyzji do wiadomości, na piśmie lub drogą elektroniczną do Kasy Świadczeń Rodzinnych. Mogą Państwo także złożyć je tam osobiście do protokołu. Postępowanie odwoławcze jest nieodpłatne. Jeżeli Państwa odwołanie nie zostanie uznane lub zostanie uznane tylko częściowo, to otrzymają Państwo decyzję w sprawie odwołania. Tę decyzję mogą Państwo zaskarżyć do właściwego sądu finansowego; pozew podlega **opłacie sądowej**. Pozew musi zostać wniesiony **w ciągu jednego miesiąca** od podania decyzji w sprawie odwołania do wiadomości.

17. Kiedy muszą Państwo zwrócić zasiłek na dziecko?

Jeżeli otrzymali Państwo zasiłek na dziecko bezprawnie, to muszą Państwo go zwrócić niezależnie od kwestii winy. Dotyczy to także sytuacji, w której Kasa Świadczeń Rodzinnych z Państwa inicjatywy przelała zasiłek na dziecko nie na Państwa konto, lecz na konto osoby trzeciej. Ponieważ jako posiadacz prawa do zasiłku na dziecko pozostają Państwo dłużnikiem z tytułu roszczenia zwrotu. W sprawie zwrotu zasiłku otrzymają Państwo decyzję Kasy Świadczeń Rodzinnych. Podlegającą zwrotowi kwotę należy zwrócić natychmiast i jedną ratą.

Jeżeli zasiłek na dziecko przysługuje Państwu w dalszym ciągu, to bezprawnie otrzymany zasiłek na dziecko może zostać rozliczony z przysługującym Państwu bieżącym zasiłkiem na dziecko lub kwotą dopłaty do wysokości jej połowy.

Wniesienie odwołania przeciwko decyzji w sprawie zwrotu **nie** odracza Państwa zobowiązania do natychmiastowego zwrotu pełnej kwoty. Pomimo postępowania odwoławczego muszą Państwo zasadniczo najpierw przelać kwotę zwrotu.

18. Kiedy Państwa zasiłek na dziecko będzie kontrolowany?

Kasa Świadczeń Rodzinnych w okresie pobierania zasiłku na dziecko w określonych odstępach czasu sprawdza, czy warunki Państwa prawa do zasiłku na dziecko były w okresie od ostatniej kontroli i w dalszym ciągu są spełnione i czy zasiłek na dziecko jest wypłacany we właściwej wysokości. Sprawdzeniu podlega np., czy

- ➔ przebywacie Państwo w dalszym ciągu w Niemczech i czy dzieci mieszkają w Państwa gospodarstwie domowym,
- ➔ dzieci kontynuują naukę szkolną, naukę zawodu lub studia.

Jeżeli do kontroli prawa do zasiłku na dziecko potrzebne jest Państwa współdziałanie, to w odpowiednim czasie otrzymają Państwo **kwestionariusz** lub zastaną Państwo w **pisemnym wezwaniu** poinformowani, jakie dane wzgl. jakie dowody są wymagane. Jeśli konieczne będzie zaświadczenie z innej jednostki, to najczęściej załączony będzie odpowiedni formularz. Kwestionariusz należy wypełnić starannie i kompletnie. Żądane dokumenty należy załączyć do kwestionariusza. Aby uniknąć przerwy w płatnościach, powinni Państwo przedłożyć dokumenty Państwa Kasie Świadczeń Rodzinnych w miarę możliwości w ciągu czterech tygodni. Do takiego współdziałania są Państwo ustawowo zobowiązani. Jeżeli nie wypełnią Państwo Państwa ustawowego zobowiązania do współdziałania, to będą Państwo musieli liczyć się z niekorzystnymi skutkami prawnymi. Kasa Świadczeń Rodzinnych będzie musiała odmówić zasiłku na dziecko lub – ew. z mocą wsteczną – zmienić go.

Kontrola przez Kasę Świadczeń Rodzinnych nie zwalnia Państwa z Państwa własnego zobowiązania do bezwzględnego zgłaszania zmian istotnych dla prawa do zasiłku na dziecko (patrz: punkt 2).

19. Jak są chronione Państwa dane osobiste?

Wszystkie Państwa dane podlegają tajemnicy podatkowej i ochronie danych. Państwa dane będą przekazywane innym jednostkom tylko w zakresie koniecznym dla wypełniania ich zadań i ustawowo dopuszczalnym. Kasa Świadczeń Rodzinnych Federalnej Agencji Pracy wzgl. niektóre Kasy Świadczeń Rodzinnych dla pracowników służb publicznych będzie/będą przy tym archiwizować elektronicznie, przetwarzać maszynowo i chronić przed dostępem osób trzecich Państwa dane osobiste potrzebne do opracowywania Państwa spraw.

Bliższe informacje na temat swoich praw w zakresie gromadzenia danych osobowych zgodnie z art. 13 i 14 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych można uzyskać odwiedzając stronę główną swojego funduszu rodzinnego (którą można znaleźć pod adresem www.familienkasse.de), gdzie podane są również dane kontaktowe inspektora ochrony danych.

Stan: styczeń 2019 r.

FK KG 2 – 01.19